

ÅRSPLAN GENERELL DEL 2018 - 2022

TRONDHJEMS
ASYLSSELSKAP

Etablert 1827

1.0 INNLEDNING

1.1 ÅRSPLAN FOR BARNEHAGENE I TRONDHJEMS ASYLSSELSKAP

Årsplan er et dokument som alle barnehagene skal utarbeide og som har flere funksjoner, jfr. Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Årsplanen skal:

- sikre sammenheng i barns læring og opplevelse i barnehagen
- være et arbeidsredskap for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- være utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- være grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen
- gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune og andre samarbeidspartnere

Årsplan med progresjonsplan utarbeides på grunnlag av barnehagelov, styringsdokumenter for TA (strategiplan og vedtekter), brukerundersøkelser og evaluering av forrige årsplan.

I Trondhjems Asylselskap består årsplanen av to deler:

En generell del som gir overordnede, felles føringer for alle barnehagene for en fireårig strategiperiode. Innhold og prioriteringer drøftes i TAs styre og ulike faglige fora før den legges frem til godkjenning i den enkelte barnehages samarbeidsutvalg.

En spesiell del som gjelder den enkelte barnehages faglige, pedagogiske innhold og konkretiserer hvordan barnehagen, ut fra generell del, vil jobbe inneværende barnehageår. Innholdet er tema i foreldresamtaler, foreldremøter, personalmøter og samarbeidsutvalg. Planen utarbeides av daglig leder i samarbeid med pedagogisk personale og godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg. Spesiell del presenteres gjennom informasjonsbrosjyre og ulike dokumenter som er tilgjengelige på nettsidene.

1.2 OM TRONDHJEMS ASYLSKAP

Det startet i 1827

Da ble selskapet de Nødlidendes venner stiftet for å avhjelpe nød blant byens mange fattige barnefamilier.

Det første barneasylet, Byens Asyl, kom i 1837. I 1840 ble Ihlen og Bakklandet Asyl stiftet og i 1893 Lademoen Asyl. Barneasylene var fristed for barn, med både en pedagogisk funksjon; oppdragelse, lek og læring, og en sosial funksjon; suppe, klær og sko, og en praktisk funksjon; å frigjøre kvinner til å jobbe i den voksende industrien.

Selskapet endret i 1858 navn til Trondhjems Asylselskap (TA). Byens Asyl heter i dag Midtbyen barnehage og er byens og landets eldste barnehage.

1.3 ANSVAR OG ROLLER

Trondhjems Asylselskaps styre har som **eier** det overordnede ansvaret for at barnehagene drives i samsvar med lover og regelverk.

Styrer er gitt det daglige ansvaret for at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehagelov og rammeplan, og for at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt.

Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeide, herunder planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen han/hun er satt til å lede.

Årsplanens generelle del fastsettes av **lederforum** etter at hver av barnehagenes samarbeidsutvalg har uttalt seg. Årsplanens spesielle del fastsettes av den enkelte barnehages **samarbeidsutvalg**.

1.4 BARNEHAGENE VÅRE

I dag er Trondhjems Asylselskap en ideell stiftelse som ledes av et styre med ansatt daglig leder. Stiftelsen driver 10 små barnehager, organisert i 7 enheter med en styrer hver:

Bakklandet barnehage

Familiebarnehage avd., 0-3 år i private hjem + 2 avd. 3-6 år i Nedre Alle 11, 7030 Trondheim

73 87 62 20, bakklandet-bhg@asylselskapet.no

Berg barnehage

Øvre Bergsvingen 19, 7052 Trondheim

73 82 10 20, berg-bhg@asylselskapet.no

En 2-6 år i avdeling Hagen

Berg barnehage

En 0-2 år i avd. Parken

Frydenberg barnehage.

En avd. 2-6 år.

Felles styrer med Berg
Frydenbergveien 23, 7050
Trondheim

73 82 10 20, bf@asylselskapet.no

Byåsen kirkes barnehage

To avd. 0-3 år i Paviljong, Hallset
skole

To avd. 3-6 år i Byåsen kirke
Selbakkliia 7, 7027 Trondheim

72 56 75 50, byasen-bhg@asylselskapet.no

Barnas Hus barnehage

En avd. 0-3 år og en avd. 3-6 år.

Felles styrer med Domkirken
Guttormsgate 4, 7030 Trondheim

469 58 294, domkirken-bhg@asylselskapet.no

Domkirken barnehage

En avd. 0-3 år og en avd. 3-6 år
Strindvegen 18, 7051 Trondheim,
fra 1.8.19,

469 58 294, domkirken-bhg@asylselskapet.no

Dronning Mauds Minnes barnehage

To avd. 0-3 år og to avd. 3-6 år
Thrond Nergaardsv.1, 7044
Trondheim

73 99 29 30, dronningmaud-bhg@asylselskapet.no

Lademoen barnehage

To avd. 0-3 år og to avd. 3-6 år
Østersundsgt.3, 7042 Trondheim

958 00 426, lademoen-bhg@asylselskapet.no

Midtbyen barnehage

To avd. 0-6 år. De minste skjermes i egen gruppe deler av dagen

Elvegt. 1B, 7012 Trondheim
73 87 68 80, midtbyen-bhg@asylselskapet.no

Løkkan barnehage

En avd. 0-6 år. Felles styrer med
Midtbyen
Batterigata 4B, 7012 Trondheim
73 87 68 80, [midtbyen-
bhg@asylselskapet.no](mailto:midtbyen-bhg@asylselskapet.no)

2.0 VERDIGRUNNLAG

2.1 TRONDHJEMS ASYLSKAPS MISJON, VISJON OG VERDIER

MISJON

TA er en tradisjonsbærende og nytenkende organisasjon som driver barnehager med kristent verdigrunnlag.

•

Dette kommer til uttrykk gjennom daglig innhold, markering av kristne høytider og formidling av innholdet i den kristne kulturarv.

Gjennom de voksnes arbeid og holdninger, utøves etisk veiledning som bygger på kristne og humanistiske verdier.

VISJON

Mulighetenes barnehager

GRUNNVERDIER

Tilgivelse, respekt, ansvar og mot

Barnehagen er forpliktet på alle verdiene i barnehagelov og rammeplan. TA har som organisasjon i tillegg valgt fire kjerneverdier som på en særlig måte skal styre våre valg og fortelle hva som er forventet atferd av den enkelte og av organisasjonen.

Tradisjonsbærende

Vår ideologiske og pedagogiske plattform er en videreføring av tradisjonen fra barne-asylenes som vektla barnets egenverdi og der det var plass for både omsorg, lek og læring. Vi ønsker å skape fristed for barn i dag og bidra til en god hverdag for både foreldre og barn.

Nytenkende

Med utgangspunkt i visjonen, MULIGHETENES BARNEHAGER, vil vi være kreative og åpne for nye muligheter på alle områder av vår virksomhet. Vi ønsker å være en lærende organisasjon og fortsette å være i forkant når det gjelder utvikling og nytenkning innen barnehagesektoren i Trondheim.

2.2 BARN OG BARNDOM

Vi anerkjenner og ivaretar barndommens egenverdi. Det betyr at vi har fokus på trivsel, vennskap og lek og at «barnets beste» er førende for alle avgjørelser. Barna skal møtes med respekt og empati og ut fra egne forutsetninger.

2.3 DEMOKRATI

Vi ser og anerkjenner barns uttrykk i hverdagen. Barnehagen har arenaer der barn får øvelse i å ytre seg, respektere ulike synspunkt, ta egne valg og bidra inn i et fellesskap hvor alles stemmer blir hørt.

2.4 BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Gjennom arbeid med grønt flagg fremmer vi verdier, holdninger og praksis for et bærekraftig samfunn.

2.5 LIVSMESTRING OG HELSE

Vi legger til rette for et godt psykososialt miljø gjennom omsorg, lek og vennskap. Vi har rutiner for å forebygge, avdekke og følge opp krenkelser og mobbing. Vi har en planlagt hverdag som veksler mellom aktivitet og hvile, og med næringsrike og godt tilrettelagte måltider.

3.0 FORMÅL OG INNHOLD

3.1 LOV OM BARNEHAGER

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene. (Barnehageloven §1)

Private barnehager kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om tros- og livssynsformål. (Barnehageloven, §1a)

3.2 SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR BARNEHAGENE I TA

TA-barnehagene drives i tråd med kristen tradisjon og kristent verdigrunnlag. Dette kommer til uttrykk gjennom daglig innhold, markering av de kristne høytider og formidling av innholdet i den kristne kulturarv. Ansatte kan ha ulik bakgrunn og livssyn, men alle skal ha respekt for den kristne tro og kunne formidle kunnskap om den til barna. I TA barnehagene får barna delta i kirkebesøk, høre bibelfortellinger og lære kristne sanger og bordvers.

Vi har plass for alle uavhengig av tro og livssyn, og vil møte familier og deres bakgrunn med forståelse og respekt.

3.4 BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Barna skal få leke, utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og språk sees i sammenheng og bidrar samlet til barns allsidige utvikling. (RP, kap.3)

Vi vektlegger tydelige og ansvarsfulle voksne, som ser hvert enkelt barn og møter det med en åpen, anerkjennende og lyttende holdning. Voksne som tar barn på alvor og som er aktive, nysgjerrige og lekne sammen med barna. I TA jobber vi kontinuerlig med utvikling av voksenrollen ut fra en bevissthet om at verdibevisste voksne er de viktigste garantister for en god hverdag i barnehagen.

3.5 SATSNINGSOMRÅDER I STRATEGIPLAN FOR 2018 – 22

Satsningsområdene er forankret i formålsparagrafen i barnehageloven og i TA's utvidede formål. De støtter implementeringen av ny RP, er i tråd med pågående nasjonale satsninger og er førende for barnehagens arbeid med barnehagebasert kompetanseutvikling.

1.1 En god språkutvikling for alle barn

- 1.1.1 Barna får møte og være en del av et rikt og variert språkmiljø
- 1.1.2 Barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer
- 1.1.3 Det enkelte barn gis tilpasset språkstimulering

1.2 Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning

- 1.2.1 Barna får oppleve trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd
- 1.2.2 Barna får utvikle vennskap og sosial kompetanse
- 1.2.3 Ansatte har kompetanse til å forebygge, avdekke, stoppe og følge opp mobbing og utestengning
- 1.2.4 Barna får støtte og utfordringer ut fra egne forutsetninger og behov

1.3. Barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves

- 1.3.1 Barnehagens generelle og utvidede formål omsettes til pedagogisk praksis
- 1.3.2 Barna møter verdibevisste voksne med fokus på egen yrkesrolle
- 1.3.3 Barna deltar i kirkebesøk, møter bibelfortellinger, kristne sanger og bordvers
- 1.3.4 TA's særpreg og grunnverdier løftes regelmessig i personalgruppene

3.6 LEK OG LÆRING

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. (RP, kap.3)

Vi tilbyr et støttende og kreativt miljø, der leken har verdi i seg selv, som grunnlag for trivsel og meningsskaping, og der barnet lærer selv gjennom erfaring, undring og utforskning. Vi bygger på et helhetlig læringssyn, der omsorg, danning, lek og læring er like viktige deler.

I hverdagen settes det av god tid til lek, både tilrettelagte aktiviteter og fri lek. Barna skal få møte miljø som stimulerer alle sanser og inviterer til lek og aktivitet både ute og inne.

3.7 VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap» (Barnehageloven § 1 og 2)

Våre tiltak:

- Barn får utvikle sosial kompetanse gjennom lek og sosialt samspill med barn og voksne. Barn lærer å uttrykke egne følelser og vise omsorg og empati for hverandre.
- Voksne som reflekterer over og fokuserer på demokrati, likestilling og diskriminering.
- Voksne med tydelige grenser som hjelper barn til å fungere i felleskapet
- Voksne som er oppmerksomme på og arbeider aktivt mot mobbing
- Voksne som har kunnskap om lekens betydning for utvikling av sosial kompetanse

3.8 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

I TA har vi gjennomført to felles språkprosjekt med fokus på hvordan barnehagen kan utvikle seg som språkarena og skape et godt språkmiljø for alle barn.

Prioriterte tema i kommende perioden vil være:

- Utforming av det fysiske rom og rommets betydning for språklig aktivitet
- Språkets betydning for relasjon, vennskap, lek og læring

4.0 BARNS MEDVIRKNING

*«Barna skal ha rett til **medvirkning** tilpasset barnas alder og forutsetninger. Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.» (Barnehageloven § 3)*

Våre tiltak:

- Barn møter voksne som forstår, respekterer og tolker deres ulike uttrykk, kroppslige og verbale
- Barn møter voksne som tar deres initiativ på alvor
- Barnehagen har arenaer og rutiner for hvor og hvordan barns stemme blir hørt
- Barn møter voksne som både tar imot innspill og er beslutningsdyktige

5.0 SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg» (Barnehageloven § 1 og 4)

Våre tiltak:

- Daglig kommunikasjon ved levering og henting,
- Informasjon via foreldreportaler som MyKid
- Foreldremøter
- FAU og SU
- Oppfølgingssamtale for ettåringer
- Foreldresamtaler minst en gang i året
- Tilbud om ICDP veiledning
- Felles arrangement for barn og foreldre

5. OVERGANGER

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuell skolefritidsordning. Dette skjer i nært samarbeid med barnets hjem» (RP, kap.6)

5.1 Ny i barnehagen

Våre tiltak:

- Et kompetent personale med god kunnskap om tilknytning
- Standardiserte maler for foreldresamtaler for ett og toåringene, utviklet i samarbeid med spesialpsykolog Anne Margrete Rostad
- Besøksdager og Bli-kjent hefte- som bidrar til trygg oppstart
- Kontaktpersoner som bidrar til trygg tilknytning
- Mat og måltider tilpasset de yngste barnas behov

5.2 Bytte av barnegruppe

Våre tiltak:

- Rutiner for overgang fra småbarns- til storbarnsavdeling
- Ved bytte av barnehage tilbys overføringsamtale

5.3 Barnehage – skole

Våre tiltak:

- Vi tar utgangspunkt i Trondheim kommunes retningslinjer for overgang barnehage – skole
- Vi har eget opplegg for 5-åringene med skoleforberedende aktiviteter som å ta og vente på tur, være selvhjulpne og selvstendige, tåle skifte i aktivitet og miljø, forholde seg til flere voksne, å inngå vennskap og leke, også i nye og større grupper

6. PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen» (RP, kap.7)

Våre tiltak:

- All planlegging bygger på virksomhetens plandokumenter (strategiplan, årsplan, månedsplan)
- Tema, prosjekter og dokumentasjon bygger på barnas innspill og medvirkning
- Foresatte deltar i planlegging og vurdering gjennom ulike møtepunkt og utvalg
- Barnehagens pedagogiske arbeid og aktiviteter dokumenteres og vurderes gjennom skriftlig, muntlig og billedlig dokumentasjon
- De ansatte har gjennom prosjekt i samarbeid med FEI, DMMH, utviklet kultur og struktur for felles refleksjon, som gir samskapt læring og utvikling av pedagogisk praksis i tråd med rammeplanens krav.

7.0 PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får variert leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom varierte valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av det fysiske miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter» (RP, kap.8)

7.1 KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Møter bokstaver og symboler i hverdagen	Får utforske bokstaver og symboler	Lærer å ta imot og følge beskjeder
Erfarer daglig bruk av billedbøker og pekebøker	Erfarer aktivt bruk av rim og regler og annen høytlesning	Skriver navnet sitt
Lærer begrep gjennom voksnes benevning av hverdagsgjenstander, klær, mat, farger mv.	Stimuleres til rollelek	Kan gjenfortelle opplevelser
Lærer språk gjennom tydelig uttale og gjentakelser fra de voksne	Deltar i tekstsaking og tankekart	Møter voksne som lytter og samtaler
Tospråklige barn får særlig språkstimulering	Møter voksne som lytter og samtaler. Samtaler i gruppe	Utfordres til å delta i enkle forestillinger
	Tospråklige barn får særlig språkstimulering	Tospråklige barn får særlig språkstimulering

7.2 KROPP BEVEGELSE MAT OG HELSE

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Blir kjent med egen kropp</p> <p>Får erfaring med grov og finmotorisk lek og aktivitet ute og inne</p> <p>Er aktivt deltagende i måltid, spiser selv, drikker av kopp og peker/forteller om hva det de vil ha</p> <p>Vasker hendene selv</p> <p>Erfarer veksling mellom aktivitet og hvile</p> <p>Er aktiv deltagende i av og påkledning</p>	<p>Får mere kjennskap til egen kropp, og dens ulike funksjoner</p> <p>Vet hva som er god og dårlig berøring, kan sette grenser og si nei</p> <p>Får økt mestring med grov og finmotoriske lek og aktiviteter og lengre turer</p> <p>Øver på å holde bestikk.</p> <p>Spør etter og sender mat</p> <p>Lærer å vaske hendene selv før mat og etter dobesøk</p> <p>Økt mestring i av og påkledning</p>	<p>Lærer om kroppen og dens funksjoner og behov</p> <p>Vet hva som er naturlig fysisk kontakt mellom voksne og barn. Kan sette grenser og si nei.</p> <p>Øver på et godt blyantgrep, klipping og fargelegging</p> <p>Deltar i fysisk utfordrende turer, lek og aktivitet</p> <p>Har forståelse for sunt kosthold og god hygiene</p> <p>Lærer å kle på seg selv og kle seg etter vær og behov</p>

7.3 KUNST KULTUR KREATIVITET

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Får taktile opplevelser (lukter, smaker, føler) i formingsprosessen</p> <p>Opplever mestring, stolthet og glede over egne kunstuttrykk</p> <p>Utforsker ulike materialer gjennom ulike formingsaktiviteter</p> <p>Deltar i sang, musikk, dans og dramatisering som impulser til å skape egne uttrykk</p>	<p>Nysgjerrighet blir vekket og de får inspirasjon til å utfolde seg skapende gjennom ulike opplevelser</p> <p>Har tilgang på og får utforske ulikt materiell, redskap og teknikker</p> <p>Møter voksne som har fokus på barnas utfoldelse, mestring og skaperglede i kreative prosesser</p> <p>Deltar i dans, musikk, drama og utstillinger ut fra egne forutsetninger</p>	<p>Besøker ulike kunst og kulturarenaer utenfor barnehagen for å reflektere og undre seg over ulike kunstuttrykk og la seg inspirere til egne uttrykk</p> <p>Får flere erfaringer med å bruke, utforske og kombinere ulike materialer og verktøy for å skape egne uttrykk</p> <p>Deltar i prosesser med å planlegge og gjennomføre aktiviteter som dans, musikk og drama og utstillinger</p>

7.4 NATUR MILJØ TEKNOLOGI

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Beveger seg ute i på ulikt underlag og i ulikt vær året rundt</p> <p>Deltar i enkel kildesortering</p> <p>Lære om noen dyr</p> <p>Bli kjent med naturen jord, sand og vann</p> <p>Tilbys ulikt lekemateriale, klosser og naturmaterialer</p> <p>Ser og erfarer at det brukes tekniske hjelpemidler i hverdagen.</p>	<p>Erfarer naturen gjennom året, via turmål i ulike naturområder</p> <p>Får kunnskap og undrer seg over naturen, jorda og universet.</p> <p>Deltar i kildesortering</p> <p>Erfarer og opplever små kjemiske / fysiske prosjekt og naturprosjekter med fugler og dyr.</p> <p>Erfaring i konstruksjons- og bygge lek med ulikt materiale og tekniske hjelpemidler i prosjekter, lek og læring.</p>	<p>Opplever friluftsliv i ulike naturområder til alle årstider. Undrer seg over og erfarer sammenheng i naturen, universet og jordkloden</p> <p>Deltar aktivt i kildesortering, og refleksjon over menneskets samspill med natur, dyr og næringskjede</p> <p>Undersøker fakta, deltar og undrer seg over resultatene i enkle små kjemiske / fysiske prosjekter.</p> <p>Deltar i konstruksjonsbygg med variert materiale ute/ inne.</p> <p>Får velge og selv delta i bruk av tekniske hjelpemidler i prosjekt, lek og læring.</p>

7.5 ETIKK RELIGION FILOSOFI

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Deltar i markering av kristne høytider og andre merkedager med sanger, enkle fortellinger og aktiviteter</p> <p>Deltar i fellesskap som stimulerer til og gir mulighet for å utvikle vennsapsrelasjoner</p> <p>Møter voksne som setter ord på, og anerkjenner barnas følelser.</p> <p>Møter voksne som samtaler med barna om hva som er rett og galt i ulike situasjoner</p> <p>Får tid og rom til ro og undring</p> <p>Møter voksne som følger barnas interesser og undrer seg sammen over ting de er opptatt av</p>	<p>Får kunnskap om hvorfor vi feirer høytider og merkedager.</p> <p>Bli kjent med høytider i andre kulturer som er representert i barnegruppa</p> <p>Deltar i barnehagens solidaritetsprosjekt</p> <p>Møter voksne som støtter barns vennsapsrelasjoner, samtaler om følelser og om hvordan vi er mot hverandre</p> <p>Får undre seg sammen med barn og voksne over det som skjer i hverdagen</p> <p>Boka «Domkirka mi» deles ut til 3-åringene.</p> 	<p>Reflekterer og filosoferer over de ulike høytider og merkedagene som er representert i barnegruppa og snakker om likheter og ulikheter</p> <p>Deltar i barnehagens solidaritetsprosjekt og samtaler om tema som rettferdig fordeling og bærekraftig utvikling</p> <p>Jobber med tema som vennskap, ekskludering og inkludering</p> <p>Stimuleres til å utvikle toleranse, respekt og omsorg for hverandre</p> <p>Gis rom og støtte til å løse konflikter på egen hånd og innhold til begrepet tilgivelse</p> <p>Stimuleres til å undre seg gjennom filosofiske samtaler omkring ulike tema</p> <p>Får mulighet til å delta med spesielle oppgaver i årlig barnehagegudstjeneste i Nidarosdomen</p>

7.6 NÆRMILJØ SAMFUNN

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Blir kjent med egen avdeling og barnehagens uteområde</p> <p>Deltar på turer i området rundt barnehagen</p> <p>Erfarer seg selv som en del av sin familie og barnegruppe</p> <p>Får erfaringer med deltakelse i solidaritetsprosjekt</p> <p>Lærer om hvordan vi har det sammen i barnehagen, rutiner og sosialt samspill</p>	<p>Blir kjent i nærmiljøet gjennom ulike utflukter</p> <p>Får kjennskap til nærmiljøets historie</p> <p>Får erfaring om seg selv og andre og lærer om ulike kulturer</p> <p>Medvirker i barnehagens solidaritetsprosjekt</p> <p>Lærer hvordan vi skal være mot andre, hvordan vi kan være en god venn</p> <p>Kjenner dagsrytmen i barnehagen og rutinene i hverdagen</p>	<p>Tegner og snakker om hvor barna bor og hvilken skole de skal begynne på</p> <p>Lærer om byens historie og går på tur til ulike kjente steder i byen</p> <p>Samarbeider med ulike institusjoner i nærmiljøet</p> <p>Førskoleklubben har ulike aktiviteter for å ta vare på nærmiljøet</p> <p>Får kjennskap til ulike yrkesgrupper</p> <p>Utvikler tillit til egen deltakelse og medvirkning i fellesskapet</p> <p>Blir kjent med barns rettigheter og barnehagens solidaritetsprosjekt. Samtaler omkring livsvilkår</p> <p>Reflekterer rundt normer og regler. Lærer grunnleggende Trafikkregler</p>

7.7 ANTALL ROM FORM

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Øver og leker seg med telleramsen fra 1 til 10</p> <p>Sorterer og klassifiserer leker i rydding og lek</p> <p>Presenteres for ulike former gjennom puttekasser, spill og puslespill</p> <p>Blir kjent med enkle matematiske begreper ved rim, regler, sang og eventyr</p> <p>Hører og erfarer bruk av preposisjoner i ulike sammenhenger</p> <p>Får en begynnende turtaking ved benevning og erfaring av rekkefølge i ulike situasjoner</p> <p>Blir kjent med barnehagens fysiske miljø, ute og inne</p> <p>Møter ulik type rytme og puls</p>	<p>Øver og leker seg med telleramsen fra 1 til 20</p> <p>Erfarer tallsymboler</p> <p>Blir kjent med likheter, ulikheter og egenskaper til ulike geometriske former.</p> <p>Møter spill som krever samarbeid, terningspill, kortspill. Pusler puslespill som danner et helt bilde.</p> <p>Blir kjent med matematiske begreper. Leker plasserings leker og bruk av ulike preposisjoner</p> <p>Deltar i resonering rundt dagens gjøremål. Kjenner sin garderobeplass og klær</p> <p>Blir kjent med likheter og ulikheter og antall rom og form i hverdagssituasjoner</p>	<p>Øver og leker seg med telleramsen fra 1 til 100</p> <p>Blir kjent med ulike tall-symboler</p> <p>Får erfaring med å lage og kopiere mønster, og se og oversette mønster</p> <p>Utforsker ulike matematiske mål, sammenligner og erfarer ulike måter å måle på</p> <p>Erfarer bruk av kart, og retning som høyre og venstre, og blir kjent med trafikkregler</p> <p>Får møte ulike regelleker, strategispill og avansert konstruksjonslek</p> <p>Er kjent med preposisjonene og bruker dem i daglige aktiviteter og gjøremål</p>

Styringsdokumenter:

- Lov om barnehage
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Vedtekter for Trondhjems Asylselskap
- Barnehagenes vedtekter
- Strategiplan for Trondhjems Asylselskap 2018 -22
- Retningslinjer for Samarbeidsutvalg i Trondhjems Asylselskap